

УДК 630*4

ПОШИРЕННЯ ХВОРОБ В ЛІСАХ РІВНЕНЩИНИ*Вишневський А. В., к.с.-г. н., ЖНАЕУ, м. Житомир*

На загальний лісопатологічний стан лісів Рівненського ОУЛІМГ значною мірою впливають хвороби лісу. Станом на кінець 2015 року рахується 16150 га осередків хвороб. За рік виникло нових осередків хвороб на загальній площі 1455 га. Ліквідовано заходами боротьби 1163 га, та затухло під дією природних факторів 157 га. Таким чином в порівнянні з попереднім роком площа осередків хвороб збільшилась на 1% (135 га).

Серед діючих осередків хвороб на Рівненщині найбільш поширена коренева губка – 12199 га. Найбільшого поширення ця хвороба набула в ДП «Сарненське ЛГ» – 2317 га, ДП «Володимирецьке ЛГ» – 2101 га, ДП «Дубровицьке ЛГ» – 1602 га та ДП «Клесівське ЛГ» – 1212 га. На другому місці за поширенням йде дубовий трутовик – 938 га, найбільше поширення його в ДП «Дубенське ЛГ» – 175 га, ДП «Острозьке ЛГ» – 171 га, ДП «Клеванське ЛГ» – 165 га, ДП «Рівненське ЛГ» – 145 га та ДП «Зарічненське ЛГ» – 133 га. На третьому місці соснова губка, яка займає 707 га. Найбільш поширена дана хвороба в ДП «Рівненське ЛГ» – 307 га, ДП «Остківське ЛГ» – 89 га та ДП «Зарічненське ЛГ» – 71 га.

Серед хвороб, що поширилися на площу понад 100 га зустрічаються такі: Несправжній осиковий трутовик – 626 га, опеньок осінній – 246 га, поперечний рак дуба – 559 га, березова губка – 208 га, рак- сірянка – 140 га, бактеріальний рак ясеня – 289 га, стовбурова гниль – 163 га. Такі хвороби, як судинний мікоз дуба, шютте звичайне та вільховий трутовик мають порівняно незначне поширення – менше 50 га.

Найбільш поширеною хворобою та найбільшою по площі 12199 га є коренева губка різної степені пошкодження. Найбільшої шкоди дана хвороба завдає сосновим насадженням віком 25-45 років, створених на староорних землях не придатних для сільськогосподарського використання. В 2015 році

виникло 701 га осередку даної хвороби, проте є і позитивна динаміка - ліквідовано заходами боротьби 277 га (СРС) та затухло під дією природних факторів 154 га.

Динаміка осередків хвороб по Рівненському ОУЛМГ наведена в діаграмі (рис. 1).

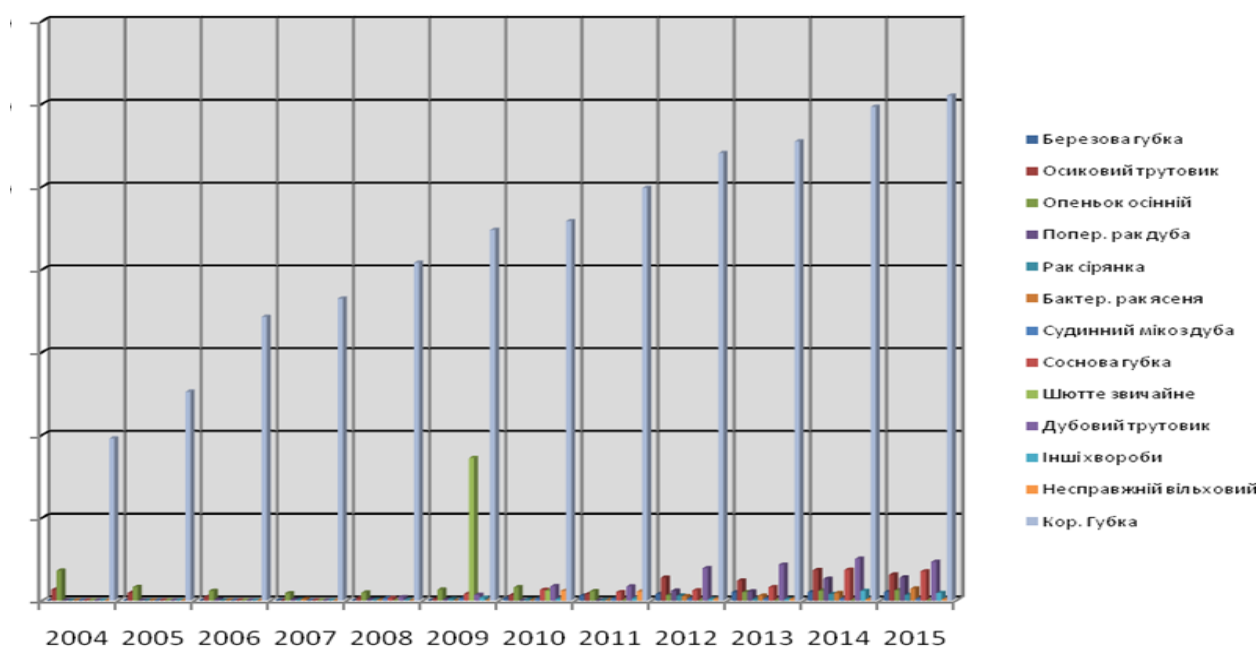

Рис. 1. Динаміка осередків хвороб по Рівненському ОУЛМГ

Не залишають поза увагою себе хвороби, котрі викликають стовбурові гнилі різних видів лісоутворюючих порід, розвиток та поширення котрих негативно впливає на загальний санітарний стан насаджень Рівненщини. Значного поширення набрала соснова губка (707 га) з них потребують заходів боротьби 224 га, котра вражає переважно стиглі і перестійні соснові насадження.

В доміщі з основною лісоутворюючою породою, котра має переважно більший вік біологічної стійкості, часто вражаються береза повисла – березовою губкою (208 га), осика – несправжній осиковий трутовик (626 га), а також значного поширення набирають некрозно-ракові хвороби, зокрема рак-сірянка (140 га), бактеріальний рак ясеня (289 га), поперечний рак дуба (559 га).

Проаналізувавши всі інші осередки хвороб, в основному відмічається тенденція до збільшення їх площі, що в свою чергу призводить до збільшення кількості санітарних рубань в лісах Рівненської області.

Динаміка санітарних рубань вибіркового в порівнянні з попередніми роками залишається на стабільно високому рівні (рис. 2).

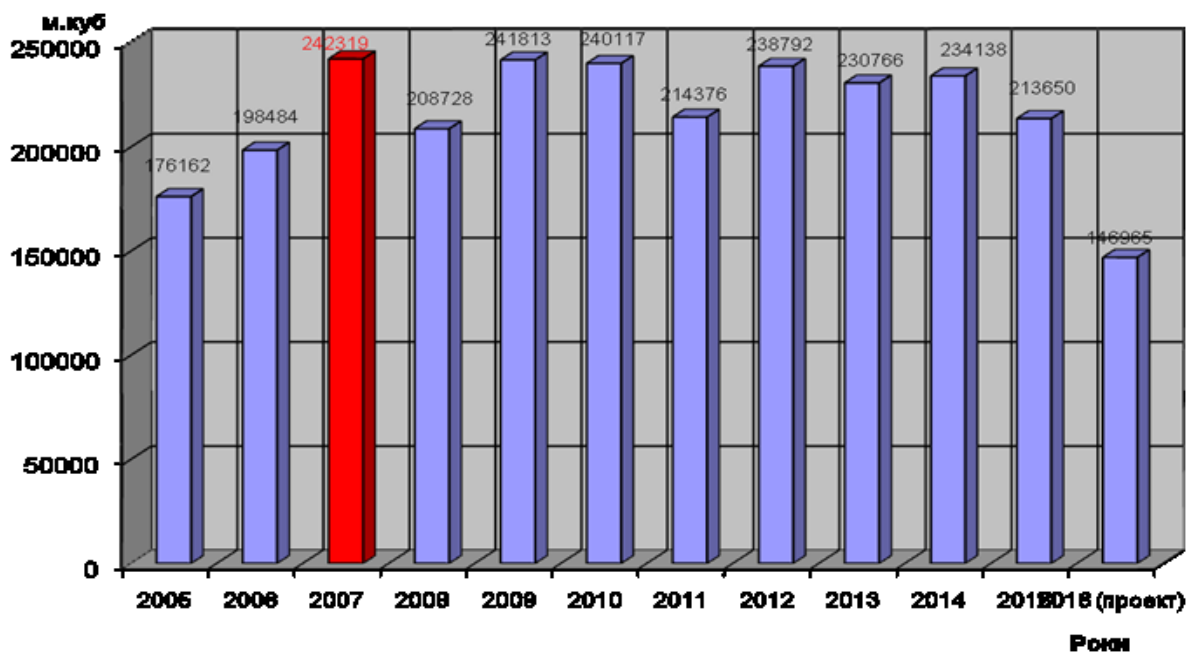

Рис.2. Динаміка санітарних рубань вибіркового по Рівненському ОУЛМГ, м³

Загальний лісопатологічний стан лісів Рівненської області в 2015 р. характеризується масовим всиханням соснових насаджень не великих за площею (до 1,0 га), зокрема всихання відмічено зі сторони оголених площ (зрубів, галявин, просік), характер всихання по стовбуру зверху до низу. В першу чергу це пов'язано з аномальною посухою весни-літа біжучого року та коливання рівня ґрунтових вод, внаслідок чого, кореневі системи не отримують достатньої кількості вологи, необхідної для нормального росту. Також, як і в минулі роки цей рік характеризується і масовим всиханням похідних ялинових насаджень та домішки ялини в складі інших порід, в першу чергу це пов'язане з фізіологічними особливостями кореневої системи ялини (поверхнева), відповідно відсутністю доступної вологи в верхніх шарах ґрунту, а також невідповідність природному ареалу розповсюдження.